

BLEFAROKONJONKTİVİTİN AZ GÖRÜLEN BİR NEDENİ: PHTHIRIASIS PALPEBRARUM

Arzu Taşkırın ÇÖMEZ,¹ Onur KARADAĞ,² Baran KANDEMİR,² Ömer Kamil DOĞAN²

¹S.B. Beydağı Devlet Hastanesi, Göz Kliniği; ²Dr. Lütfi Kırdar Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1. Göz Kliniği

Altı yaşındaki kız çocuğu her iki göz kapağında ödem ve kaşıntı ile babaannesi tarafından polikliniğimize getirildi. Olgunun 1 hafta önce özel bir göz merkezine aynı şikayetle başvurduğu, kirpik dibi iltihabı ve alerji tanısı ile adını bilmedikleri iki damla verildiği, fakat şikayetlerinin damlalarla azalmayıp gittikçe arttığı babaanne tarafından anlatıldı. Olgunun konjonktivaları hiperemik ve pürülan sekresyonlu olup, ileri derecede kemozis vardı. Göz kapakları incelendiğinde kirpik diplerinde eklemli bacakları olan hareketli canlılar ve çok sayıda konkresyo benzeri oluşumlar görüldü. Phthiriasis palpebrarum tanısı konularak, bitler ve yumurtaları (sirke) sıvı vazelin uygulandıktan sonra bir *forceps* yardımı ile mekanik olarak temizlendi. Ailenin tüm fertlerinin tedavisi gerektiği aileye anlatıldı. Kötü hijyen, kalabalık yaşam ortamları en sık neden olmasına rağmen, phthirus palpebrarum tanısı konan küçük bir çocukta cinsel istismar her zaman akla getirilmelidir.

Anahtar Sözcükler: Bit; blefarit; göz enfeksiyonları, parazit; gözkapağı hastalıkları/tanı.

A RARE AND UNCOMMON CAUSE OF BLEPHAROCONJUNCTIVITIS: PHTHIRIASIS PALPEBRARUM

A six-year-old girl, who was diagnosed to have allergic conjunctivitis by a special eye center and prescribed topical antiallergic ointments, was referred to our hospital with severe pruritus and erythema of both eyelids. Her conjunctivae were hyperemic and chemotic with purulent secretions, and active living organisms were seen localized at the base of her eyelashes, with crab-like legs, and accompanied with numbers of formations like concretions. She was diagnosed as having phthiriasis palpebrarum and the lice and their nits (eggs) were cleaned mechanically with forceps after administration of liquid Vaseline. We explained that all family members should be treated as well. Sexual child abuse is the other aspect of this disease that should be kept in mind.

Key Words: Phthirus; blepharitis; eye infections, parasitic; eyelid diseases/diagnosis.

Phthiriasis palpebrarum, blefarokonjonktivitinin oldukça ender görülen bir nedenidir, akla getirilmediğinde kolayca gözden kaçabilmektedir.^[1] Hemen hemen tüm olgularda neden, kışlalara ya da yatılı okullar gibi kalabalık ortamlarda bulunan phthirus

pubis (kasık biti) olup, yakın temasla kolayca bulaşabilmektedir.^[2] Bulaş sıklıkla genital bölgeden doğrudan elle olur. Tanı kirpiklerin dibinde yuvarlak şeffaf, çok sayıdaki yumurtalarının veya parazitin kendisinin görülmesiyle konur.

Başvuru tarihi: 15.1.2007 Kabul tarihi: 2.6.2007

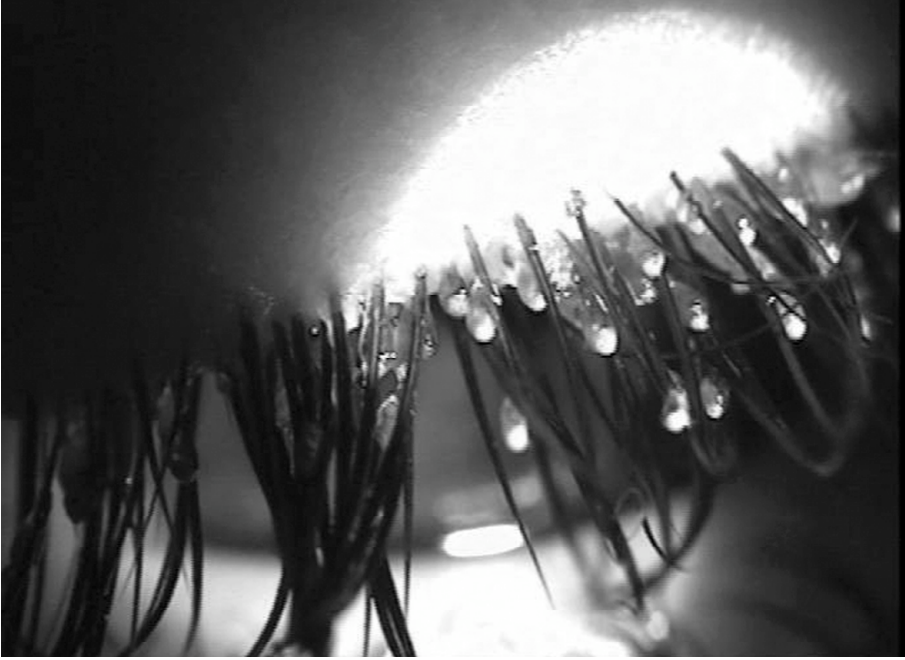
İletişim: Dr. Arzu Taşkırın Çömez. Özalper Mah., Turgut Özal 2. Cad., Rüyâşehir sitesi, No: A3/14, Malatya.

Tel: +90 - 422 - 212 10 10 / 289 e-posta: arzucomez@yahoo.com

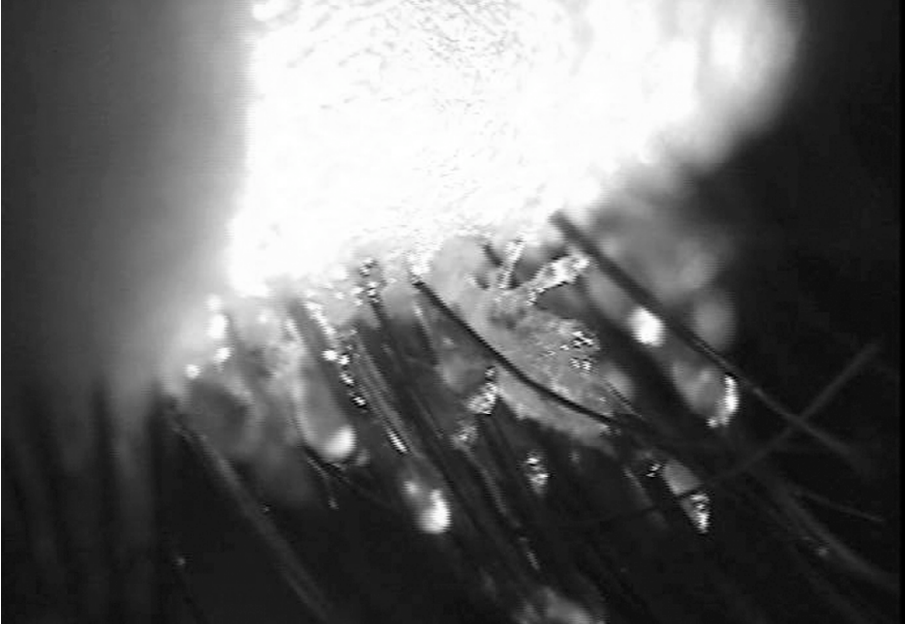
OLGU SUNUMU

Allerjik konjonktivit ve blefarit tanısı ile bir haftadır tedavi edilen altı yaşındaki kız çocuğu babaanesi tarafından polikliniğimize getirildi. Oldukça hareketli ve sinirli olan çocuğun giysilerinin kirli ve saçlarının özensizce kesilmiş, ellerinde ve yüzünde birçok yara izlerinin olduğu görüldü. Anne

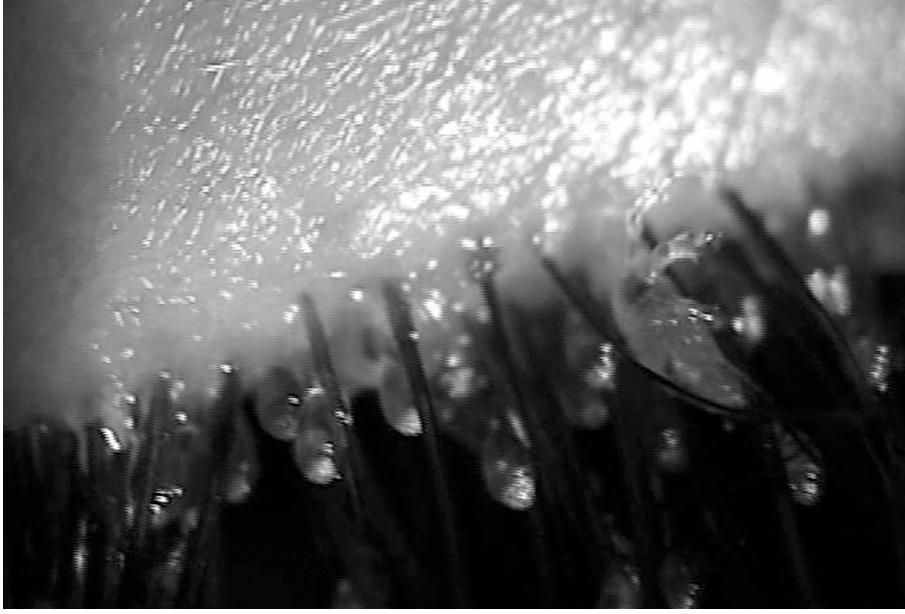
ve babasının boşanmış olduğu ve üç yıldır babaanesi tarafından bakıldığı öğrenilen olgunun ilk muayenesinde konjonktivalarının oldukça hiperemik, ödemli ve sarı pürülan sekresyonlu olduğu görüldü. Biyomikroskopla muayeneye izin vermeyen olguda ilk olarak allerjik konjonktivitle birlikte bakteriyel konjonktivit düşünüldü.

Şekil I. Kirpik diplerinde çok sayıda phthiasis palpebrarum yumurtaları.

Şekil II. Yuvarlak ve şeffaf gövdesi, yengeç benzeri bacaklarıyla erişkin bir phthiasis palpebrarum.

Şekil III. Erişkin bir phthiriasis palpebrarum ve yumurtaları.

Allerjik konjonktivit tanısını kesinleştirmek amacıyla kapak altında papilla varlığı araştırılması için olgu biyomikroskopik muayene için ikna edilmeye çalışıldı. Bu arada babaannenin de kötü hijyeni ve sürekli kaşınıyor olması, parazit enfestasyonunu aklımıza getirerek sonraki muayeneleri eldivenle yapmamıza neden oldu. Biyomikroskopik muayeneye zorlukla ikna edilen olguda kapak altını görmek için kirpikleri kaldırıldığında kirpiklerde çok sayıda konkresyon benzeri oluşumlar görüldü (Şekil I). Büyük büyütmede bakıldığında ise, parlak ve açık kahverengi yuvarlak bedeni, yengeç benzeri hareketli bacakları olan canlılar görüldü (Şekil II ve III).

Proparakaninle (alcain) topikal anestezi yapıldıktan sonra, sıvı vazelinle kirpiklere sıkıca yapışmış olan parazitler *forseps* yardımı ile temizlendi. Mekanik temizlik sonrası olguya fusidik asit (fucithalamic) günde 2 kez, florometalon ve tetrazolin (efemolin) damla günde üç kez reçete edildi.

Babaannenin muayenesinde phthiriasis palpebrarum görülmedi. Olgu ve babaannesi tüm vücut muayenesi için dermatoloji polikliniğine yönlendirildi. Dermatoloji konsültasyonu sonucu babaanneye phthirus pubis tanısı konularak pythreïn (kwell-p) losyon reçete edildi. Tüm aileye giysi ve yatak çarşaflarının kaynatılması ve çene altından itibaren yatmadan önce tüm vücuda pythreïn (kwell-p) los-

yon sürülmesi önerildi. İlk hafta hergün, sonra haftada bir kontrole çağrılan olguların vücudunun ve kirpik diplerinin tamamen parazitlerden temizlendiği görüldü.

TARTIŞMA

Phthiriasis palpebrarum genellikle kötü hijyeni olan ve kalabalık yerlerde yaşayan insanlardaki kasık bitinden kaynaklanır.^[2] Phthirus pubis vücut dışında sadece birkaç gün yaşayabilir ve sıklıkla erişkinlerin pubik ve inguinal kıllarında yerleşiktir. Anneden direkt geçişle çocukların kirpik ya da kaşlarında da bulaş görülebilir.^[3] Phthirus pubis cinsel ilişki ya da yakın temasla da geçebildiği için, bu çocuklar cinsel istismar açısından da incelenmelidir.^[4]

Tanı, kaşıntı, eritem ve irritasyon gibi blefarokonjonktivit semptomları olan kişilerde parazitin kendisinin ya da yumurtalarının görülmesiyle konur. Bir bit hayatı boyunca 40 yumurta (sirke) oluşturabilir ve bunların hepsi de kıl diplerine sıkıca yapışmıştır. Bitin kendisi soluk ve şeffaf rengi nedeniyle kıl diplerine dikkatlice bakılmadığında kolayca gözden kaçırılabilir. Kaşınmaya bağlı ekskoriyasyonlar, ikincil bakteriyel enfeksiyonlar, lenfadenit ve sistemik yüksek ateş görülebilir. Bu hastalığın en hızlı ve kolay tedavisi, bir hafta boyunca günde iki kez sıvı vazelin yardımı ile parazitin ve yumur-

larının mekanik olarak temizlenmesidir.^[5] Kriyoterapi ve argon lazer fototerapi de bu amaç için kullanılabilir, bu yöntemlerin kirpiklere zarar vermesi ve uygulama zorluğu yüzünden kullanımları sınırlıdır.^[6,7] Antikolinesteraz içeren damlalar, malathion, %1 civa klorür içeren losyonlar, pyrethin (kwell-p) pomadları ve florescein içeren damlalar diğer tedavi alternatifleridir.^[8,9] Literatürde oral ivermektin kullanıldığı ve etkili bulunduğu bildirilmiştir.^[10] Cinsel partner ve diğer aile üyeleri de incelenmeli, giysiler ve kişisel eşyalar kaynatılmalıdır.

Blefarokonjonktivitin kolay tanı konulabilen ve tedavi edilebilen bir nedeni olan phthiriasis palpebrarum kötü hijyeni olan kişilerde mutlaka akla getirilmeli ve dikkatle tüm vücut muayenesi yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Oguz H, Kilic A. Eyelid infection. *Ophthalmology* 2006;113(10):1891.e1-3.
2. Alexander JO. Infestation with Anoplura-lice. In: *Arthropods and human skin*. In: Alexander JO, editor. Berlin: Springer-Verlag; 1984. p. 29-55.
3. Mansour AM. Photo essay: phthiriasis palpebrarum. *Arch Ophthalmol* 2000;118(10):1458-9.
4. López García JS, García Lozano I, Martínez Garchitorea J. Phthiriasis palpebrarum: diagnosis and treatment. [Article in Spanish] *Arch Soc Esp Oftalmol* 2003;78(7):365-74. [Abstract]
5. Couch JM, Green WR, Hirst LW, de la Cruz ZC. Diagnosing and treating Phthirus pubis palpebrarum. *Surv Ophthalmol* 1982;26(4):219-25.
6. Awan KJ. Cryotherapy in phthiriasis palpebrarum. *Am J Ophthalmol* 1977;83(6):906-7.
7. Awan KJ. Argon laser phototherapy of phthiriasis palpebrarum. *Ophthalmic Surg* 1986;17(12):813-4.
8. Kumar N, Dong B, Jenkins C. Pubic lice effectively treated with Pilogel. *Eye* 2003;17(4):538-9.
9. Ashkenazi I, Desatnik HR, Abraham FA. Yellow mercuric oxide: a treatment of choice for phthiriasis palpebrarum. *Br J Ophthalmol* 1991;75(6):356-8.
10. Burkhart CN, Burkhart CG. Oral ivermectin therapy for phthiriasis palpebrum. *Arch Ophthalmol* 2000;118(1):134-5.